

DANA GRIGORCEA

Κάποιοι δὲν πεθαίνουν ποτὲ

Μυθιστόρημα

Μετάφραση

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΙΦΑΤΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ὁ θάνατος τοῦ Τζώννου	13
2. Ὁ χορὸς τῆς κατσίκας	34
3. Ἐπιστροφή στὴν πατρίδα	52
4. Ἡ πτώση	63
5. Τὸ κοιμητήρι στὸν λόφο	75
6. Ὁ ἀνεστραμμένος κόσμος	93
7. Μιὰ μακάβρια ἀνακάλυψη	103
8. Ὁ παλουκωμένος Τραϊάν Φίφορ	116
9. Ὁ τάφος τοῦ πρίγκιπα	136
10. Ἡ εἴσοδος τοῦ Δράκουλα στὸ Μπ.	148
11. Ἀκατάσβεστη δίψα γιὰ θάνατο	160
12. «Εἴμαστε ἓνα αἶμα»	176
13. Τὰ Καρπάθια ἀπὸ ψηλὰ	188
14. Τὸ Τάγμα τοῦ Δράκου	204
15. Δράκουλας ὁ Παλουκωτῆς	216
16. Ἡ πύρινη ρομφαία	236
17. Ex ossibus ultor	242
18. Ἀλλάχ, βοήθησέ την!	258
19. Ἡ νεκρὴ στὸ δάσος	269
20. Τὸ πορτρέτο τοῦ ἀμείλικτου τιμωροῦ Βλάντ Τσέπες	274
21. Ἡ ἐκτέλεση τοῦ Ἄτα	281
22. Τὸ φάντασμα στὸ μονοπάτι	294
23. Ἡ αἰώνια ἐκδίκηση τῶν δικαίων	299
24. Τὸ σωτήριο φῶς	312
Ἀπόδοση λατινικῶν φράσεων	317

Ὁ θάνατος τοῦ Τζώννου

Θεωρῶ χρέος μου νὰ ἀφηγηθῶ τὴν ἱστορία πὺ θὰ διαβάσετε, πόσο μᾶλλον ἀφοῦ τὴν ἔζησα ἀπὸ πρῶτο χέρι καὶ εἶμαι σὲ θέση νὰ γνωρίζω ὅτι ὅλα τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα εἶναι ψευδῆ. Δὲν σκοπεύω νὰ σταθῶ περισσότερο στοὺς λόγους –ἔλλειψη χρόνου γιὰ οὐσιαστικὴ ἔρευνα, δημοσιογραφικὴ ἀνικανότητα, δημιουργία φτηνῶν ἐντυπώσεων καί, προφανῶς, ἰδιωτικὰ συμφέροντα–, διότι καὶ μόνο στὴ σκέψη τους μὲ κυριεύει ἓνα αἶσθημα μοιρολατρίας καὶ ἡττοπάθειας, πὺ θὰ ἦταν ἐπιζήμιο γιὰ τὴν ἀφήγησή μου. Ὅσο γιὰ τὸν τόπο ὅπου διαδραματίστηκαν τὰ γεγονότα, θὰ τὸν ὀνομάσω ἀπλῶς Μπ., ἀφενὸς ἐπειδὴ δὲν σκοπεύω νὰ ἀμαυρώσω παραπάνω τὴν ἤδη κακὴ φήμη του καὶ ἀφετέρου ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγω ἱστορία εἶναι ἀντιπροσωπευτικὴ γιὰ τὰ ἦθη τῆς Βλαχίας, ἂν καὶ θὰ μπορούσε κάλλιστα νὰ ἔχει λάβει χώρα ὅπουδῆποτε ἄλλοῦ στὸν κόσμο.

Γιὰ τὸν καλύτερο προσανατολισμὸ ὅσων ἀπὸ σᾶς δὲν ἔτυχε νὰ πάρουν εἶδηση τὴν ὑπόθεση, ἐπιτρέψτε μου νὰ προσθέσω ὅτι τὸ Μπ. εἶναι ἓνας μικρὸς οἰκισμὸς στὴ Βλαχία, νότια τῆς Τρανσυλβανίας, στοὺς πρόποδες τῶν Καρπαθίων. Στὰ μάτια τῶν παραθεριστῶν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι καὶ τὸ Μπρασόβ, τὸ Μπ. δὲν ἦταν παρὰ ἓνα χωριό, ἐνῶ

οί ντόπιοι επέμεναν πεισματικά να τὸ ἀποκαλοῦν πόλη, μᾶλλον ἐπειδὴ δίπλα στὸ ποτάμι ὑπῆρχε ἄλλοτε ἓνα μεγάλο ὑφαντουργεῖο, ποὺ εἶχε ὀδηγήσει πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀγρότες νὰ γίνουν ἐργάτες. Ὅσο γιὰ τοὺς δικούς μου, τηροῦσαν διαλλακτικὴ στάση κι ἔκαναν λόγο γιὰ ἓνα εἰδυλιακὸ θέρετρο. Πάντως, ὅλοι συμφωνοῦσαν ὡς πρὸς τὸ γεγονὸς ὅτι, μέχρι νὰ λάβουν χώρα ὅσα θὰ ἐξιστορήσω στὴ συνέχεια, ὁ συγκεκριμένος τόπος δὲν εἶχε ποτὲ συνδεθεῖ οὔτε μὲ τὸν Δράκουλα οὔτε μὲ ἄλλες ἱστορίες γιὰ βρικόλακες.

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ πολιτικοῦ καθεστῶτος, τὸ ἔτος 1989, μποροῦσες νὰ νοικιάσεις στὸ Μπ. ὀλόκληρες βίλες γιὰ τίς διακοπές. Ἐμεῖς ἐπιλέγαμε πάντοτε τὴν ἴδια, στὶς παρυφές τοῦ δάσους. Ἡ βίλα Diana εἶχε πάρει τὸ ὄνομά της ἀπὸ τὴ ρωμαϊκὴ θεὰ τοῦ κυνηγιοῦ, ξακουστὴ ἀκόμα καὶ σὲ τοῦτα τὰ μέρη. Δὲν ἦταν σπίτι, ἀλλὰ σωστός πύργος, ἂν καὶ οἱ ἀμέτρητες ἀρχιτεκτονικὲς προσθήκες καὶ κακοτεχνίες στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου τῆς εἶχαν δώσει μᾶλλον ἀκανόνιστο σχῆμα. Παρὰ τὴν περίστυλη σκεπαστὴ βεράντα τοῦ ἐπάνω ὀρόφου, οἱ ἀσπρισμένοι τοῖχοι ἔδιναν στὴ βίλα μιὰ μᾶλλον λιτὴ καὶ ἀπέριττη ὄψη. Ὅταν τὰ δέντρα τριγύρω λικνίζονταν στὸν ἄνεμο, οἱ σκιές τους μακραινάν στὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἢ στὸ φεγγαρόφωτο καὶ χόρευαν στοὺς λευκοὺς τοίχους, γλιστρώντας σὰν ἀλλόκοτες σιλουέτες γύρω ἀπὸ κάθε γωνιὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Κάθε χρόνο, κάναμε ὀλόκληρο ταξίδι ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα, μιὰ στρατιὰ ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους, στριμωγμένοι σὲ κάμποσα αὐτοκίνητα φορτωμένα μὲ τὸ νοικοκυριὸ τῆς θείας Μάργκο, τῆς ἀδερφῆς τῆς γιαγιάς μου – στρωσίδια, μαξιλάρια, ἀσημένια κηροπήγια, τὸ μεγάλο περσικὸ χαλί

για τὸ σαλόνι, εἰκονίσματα, ἀναρίθμητες ὀρθόδοξες ἀγιογραφίες, ἕνας μεγάλος καθρέφτης μὲ ἀσημένια κορνίζα, κάθε λογιῆς τουρκικὲς χαντζάρες καὶ διακοσμητικὰ ἀραβικὰ πιάτα γιὰ τοὺς πανύψηλους τοίχους.

Μέσα σὲ μία μέρα, ἀδειάζαμε τὴ βίλα ἀπὸ τὶς ἀπερίγραπτες κομμουνιστικὲς κιτσαρίες, ὅπως τὶς ἀποκαλοῦσε ἡ θεία Μάργκο. Μὲ ἕνα πονηρὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, κρατοῦσε τὰ κεντητὰ ἐργόχειρα ἀνάμεσα στὸν ἀντίχειρα καὶ στὸν δείκτη, τὰ σήκωνε ψηλὰ καὶ τὰ ἔδειχνε σὲ ὅλους μας.

«Ρίξτε μιὰ ματιὰ σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ κομποτέγνημα!» ἔλεγε περιπαικτικά.

«Μή! Λυπήσου μας, νὰ χαρεῖς!» ξεφωνίζαμε ἐμεῖς ἐν χορῶ.

«Θαυμᾶστε αὐτὸ ἐδῶ τὸ μπιμπελὸ μὲ τὸν ψαρὰ καὶ τὴ γυάλινη πέρκα στὴν ἄκρη τῆς πετονιαῆς!»

«Λυπήσου μας, νὰ χαρεῖς!» ξαναλέγαμε μὲ μιὰ φωνή.

Ἡ μητέρα μου μᾶς κυνηγοῦσε νὰ μὴν κάνουμε καμιὰ ζημιὰ· εἰδάλλως, δὲν θὰ μᾶς ἐπέτρεπαν νὰ ξανάρθουμε τοῦ χρόνου, ἔλεγε συσκευάζοντας τὰ πάντα μὲ προσοχὴ σὲ ξύλινα κιβώτια – τὴν τυλιγμένη ταπισερί μὲ τὴν Ἀπαγωγή ἀπὸ τὸ σεράι, τὸ βαλσαμωμένο σκιουράκι, ἀκόμα καὶ τὰ πορτατίφ.

«Προτιμᾶτε νὰ περνᾶτε τὰ βράδια καθισμένοι στὸ φῶς τῶν κεριῶν;»

«Ναί, χίλιες φορές ἀπὸ τὸ φῶς αὐτῶν τῶν ἀπαίσιων πορτατίφ!»

Μετὰ τὸ πακετάρισμα, μεταφέραμε τὰ πάντα στὸ κελάρι.

Ἡ Μάργκο μᾶς ἔβαζε νὰ σκεπάσουμε τὰ ἔπιπλα μὲ

λευκά σεντόνια, λέγοντας πώς δὲν ἄντεχε νὰ τὰ βλέπει οὔτε ζωγραφιστά. Ἐμεῖς ξεκαρδιζόμεσταν στὰ γέλια, παριστάνοντας πὼς τὰ εἶχαμε ἐξαφανίσει κάτω ἀπὸ τὰ καλύμματα μὲ τὸ μαγικό μας ραβδάκι.

Τέλος, ὑπὸ τὶς ἐπευφημίες τῶν οἰκογενειακῶν φίλων, ἡ θεία Μάργκο γέμιζε μὲ θυμιάμα ἓνα κουτάλι τῆς σούπας καὶ λιβάνιζε ὅλο τὸ σπίτι γιὰ νὰ ξετρυπώσει τοὺς δαίμονες τῆς «μπασκλασαρίας» καὶ νὰ τοὺς ξορκίσει, ἔστω γιὰ ὅσο καιρὸ θὰ διαρκοῦσαν οἱ διακοπές μας.

Μὲ τὴν ἐπιμονή της ἡ Μάργκο κατάφερνε πράγματι νὰ μεταμορφώσει τὸ σπίτι καὶ νὰ τοῦ ξαναδώσει τὴν ἄλλοτινὴ ὄψη του, ὅταν ἀνῆκε ἀκόμα στὸν πατέρα της, προτοῦ δηλαδὴ κατασχεθεῖ ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς, λὲς καὶ μὲ τὶς ταχυδακτυλουργίες της εἶχε ξαναζωντανέψει τὸ παρελθόν, τουλάχιστον γιὰ ὅσο καιρὸ θὰ κρατοῦσε ἡ διαμονή μας στὸ Μπ.

Ἄφοῦ λοιπὸν ξεφορτωνόταν τὰ σεμεδάκια καὶ τὰ λεπτεπίλεπτα γυάλινα μπιμπελό, σήκωνε τὸ καπάκι τοῦ πιάνου – ἓνα πιάνο μὲ οὐρά, μάρκας Ibach – καὶ ἄφηνε ὅποιον περنيόταν γιὰ δεινὸς πιανίστας νὰ ἐκτελέσει τὸ Ἐμβάτηριο *Ραντέτσκι* ἢ κάποιον εὐθυμο σκοπὸ ἀπὸ τὶς *Ρομανικὲς ραψωδίες*, ἐνῶ ἐμεῖς ξεφωνίζαμε καὶ χειροκροτούσαμε ὅλοι μαζί, ξεσηκωμένοι ἀπὸ τοὺς διαπεραστικοὺς ἤχους τοῦ ξεκούρδιστου πιάνου.

Ἦστερα καθόμεσταν γύρω ἀπὸ τὸ μεγάλο τραπέζι, σὲ σκαμνιά καὶ καρέκλες, κατάκοποι, γερμένοι ὁ ἓνας στὸν ὦμο τοῦ ἄλλου, ὁ καθένας βυθισμένος στὶς σκέψεις του, λὲς καὶ εἶχαμε μαρμαρώσει στὴ θέση μας – ἓνας πίνακας ζωγραφικῆς σὲ κιαροσκοῦρο. Τώρα πού ξαναφέρνω στὴ

μνήμη μου τή σκηνή, μοῦ ἔρχεται στὸν νοῦ τὸ *Μάθημα ἀνατομίας τοῦ δόκτορος Τούλπ*, ὁ γνωστὸς πίνακας τοῦ Ρέμπραντ, ὅπου τὰ μέλη τῆς ὁμήγυρης ἔχουν φορέσει τὰ καλά τους γιὰ τὴν ἀνατομικὴ ἐπίδειξη καὶ ὅλοι κοιτάζουν μὲ στοχαστικὸ ὕφος πρὸς κάθε κατεύθυνση, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι στὸ δικό μας τραπέζι δὲν ὑπῆρχε πτώμα, ἀλλὰ μιὰ πιατέλα μὲ μπισκότα, καὶ μάλιστα τὰ λατρεμένα μου σαβαγιάρ. Θυμᾶμαι πόσο μοῦ ἄρεσε νὰ τὰ βουτάω σὲ χυμὸ φραμπουάζ μὲ ἀνθρακικό, ἐνῶ ἡ σκιά τοῦ θανάτου καρδοκοῦσε πίσω ἀπὸ τὰ μπρούντζινα διακοσμητικὰ πιάτα στοὺς ψηλοὺς τοίχους.

«Κοίταξε γύρω σου, ἀγάπη μου!» εἶπε συγκινημένη ἡ Μάργκο. «Ὅλα εἶναι σχεδὸν ὅπως παλιά».

«Εἶναι στ' ἀλήθεια πανέμορφα!» συμφώνησα μὲ θέρμη γιὰ νὰ μὴν τὴν κακοκαρδίσω, ἴσως καὶ γιὰ νὰ δώσω θάρρος στὸν ἑαυτό μου, μιὰς καὶ μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ μου κάποια ἀπὸ τὰ καλυμμένα ἐπιπλα νὰ μετακινοῦνται ἀνεπαίσθητα.

Πάνω ἀπ' ὅλα μὲ τρόμαζε τὸ τρίξιμο τοῦ παρκέ, ἓνα πνιχτὸ τρίξιμο κάτω ἀπὸ τὸ χαλί, ὅσο καὶ ἡ ἀνεξήγητη ἀπουσία αὐτοῦ τοῦ ἤχου στὸ παραμικρὸ βῆμα.

Ἐξίσου καλὰ θυμᾶμαι καὶ τὸ παγερὸ κρῦο στὴ βίλα, τὴ μυρωδιὰ τῆς κλεισοῦρας, τὸ γλυκερὸ ἄρωμα τοῦ λιβανιοῦ ποὺ μπλεκόταν μὲ τὰ γυναικεῖα ἀρώματα. Ἐπίσης, θυμᾶμαι τὰ κεριὰ νὰ σβῆνουν κάθε τόσο ἀπὸ ἓνα ξαφνικὸ ρεῦμα ἀέρα ἢ ἀπὸ κάποιους ἐπισκέπτες μας ποὺ τρελαίνονταν γιὰ φάρσες. Οἱ φασαριόζικοι καλεσμένοι μας χαλοῦσαν τὸν κόσμο, μὰ οἱ φωνές τους ἤχοῦσαν στ' αὐτιά μου καθησυχαστικὲς καὶ παρήγορες. Κουβέντιαζαν καὶ ξεσποῦσαν

σὲ σπαρταριστὰ γέλια, τριγύριζαν πάνω κάτω σὲ ὅλο τὸ σπίτι, ἔφτιαχναν τσαί ἀργὰ τὴ νύχτα καὶ χαρτόπαιζαν μὲ τὶς ὥρες, προτοῦ πάρουν τοὺς δρόμους γιὰ τοὺς μεταμεσονύκτιους περιπάτους τους, γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν λίγο ἀργότερα, γελώντας μὲ τὴν καρδιά τους καὶ φωνάζοντας ὁ ἕνας στὸν ἄλλο νὰ κάνουν ἡσυχία: «Σσστ!... Θὰ σηκώσουμε τὸν κόσμο στὸ πόδι!».

«Zitti, zitti», ἔπιανε τότε κάποιος τὸ τραγούδι, μὲ τοὺς ἄλλους νὰ βαστοῦν τὴν κοιλιά τους ἀπὸ τὰ γέλια.

Αὐτὸ τὸ «Zitti, zitti» εἶχε νὰ κάνει μὲ ἕνα κωμικὸ ἐπεισόδιο σὲ μιὰ παράσταση τοῦ Ριγκολέττο. Μᾶς τὸ εἶχε ἀφηγηθεῖ ὁ Τζέο, ἕνας ἀπὸ τοὺς τακτικούς ἐπισκέπτες μας, βαρύτονος στὴν Ὀπερα τοῦ Βουκουρεστίου. Στὴ σκηνὴ μὲ τὴ νυχτερινὴ ἀπαγωγὴ οἱ χορωδοὶ εἶχαν νὰ μεταφέρουν μιὰ βαριά καὶ ἀσήκωτη σκάλα ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τοῦ πάλκου στὴν ἄλλη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχουν λαχανιάσει ἀπὸ τὴν προσπάθεια προτοῦ κὰν ἀρχίσουν τὸ τραγούδι. Ὅταν λοιπὸν ἦρθε ἡ στιγμὴ γιὰ τὸ ἀπαλὸ χορωδιακὸ ἄσμα «Zitti, zitti, moviamo a vendetta», τραγούδησαν τοὺς στίχους μὲ ὄση δύναμη τοὺς εἶχε ἀπομείνει, ἀφήνοντας τοὺς φθόγγους νὰ ξεχυθοῦν ἀπὸ μέσα τους σὰν δυνατὸ ροχαλητό: «Zitti, zitti – σιωπηλά, σιωπηλά, ἡ ὥρα τῆς ἐκδίκησης εἶναι σιμά». Γιὰ μιὰ στιγμὴ, οἱ θεατὲς σάστισαν μὲ τὸ ἐκκωφαντικὸ «σιωπηλά, σιωπηλά», ἀλλὰ εὐθὺς ξέσπασαν σὲ τρανταχτὰ γέλια.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σβήσιμο τῶν κεριῶν, ἕνα ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα παιχνίδια τῆς Μάργκο καὶ τῶν καλεσμένων μας ἦταν νὰ πλησιάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στίς μύτες τῶν ποδιῶν καὶ κατόπιν νὰ ξελαρυγιάζονται τραγουδώντας:

«Σιωπηλά, σιωπηλά, ή ώρα τής εκδίκησης είναι σιμά».

Έξίσου καλά θυμάμαι και τὸ ποτάμι πὸ διέσχισε τὸ δάσος πίσω ἀπὸ τὴ βίλα και κατὰ καιρούς βαφόταν κατακόκκινο ἀπὸ τὰ λύματα τοῦ γειτονικοῦ ὑφαντουργείου. Κάτι τέτοιες φορές, κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτες μας πὸ βρίσκονταν ἐκείνη τὴν ώρα στὴ βεράντα τοῦ ἐπάνω ὀρόφου ἀπλωνε τὸ χέρι δείχνοντας κατὰ κεῖ και φώναζε με βροντερὴ φωνή: «Δεῦτε ἴδετε! Μετέβαλε πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα!».

Ὅταν ἀναλογίζομαι τὰ περασμένα, διαπιστώνω ὅτι ἐκεῖνο τὸν καιρὸ διασκεδάσαμε με τὴν ψυχὴ μας. Οἱ καλεσμένοι μας ἦταν πάντοτε κεφᾶτοι και σκαρφίζονταν τοῦ κόσμου τὰ ἀστεῖα γιὰ νὰ κάνουν τοὺς ἄλλους νὰ γελάσουν. Τὸ γέλιο ἔμοιαζε νὰ ἀποτελεῖ ἱερὸ καθῆκον, τόσο γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες ὅσο και γιὰ τοὺς οἰκοδεσπότες.

Ἐνα μικρὸ μονοπάτι ὀδηγοῦσε ἀπὸ τὴν αὐλὴ σ' ἕνα γήπεδο τοῦ τένις στρωμένο με κοκκινόχωμα, ὅπου παίζαμε ὅποτε μᾶς δινόταν εὐκαιρία. Στὴ μνήμη μου ὁ ἥλιος λάμπει παντοτινὰ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἐπαιζα με ντόπιους οἰκογενειακοὺς φίλους, ἐνῶ πολλὲς φορές συμμετεῖχαν στὸ παιχνίδι και ἄλλοι συγχωριανοὶ τους. Χωριζόμασταν σὲ ὀμάδες και παίζαμε διπλό. Ἡ Μάργκο δὲν ἔχανε παιχνίδι γιὰ παιχνίδι. Ἐμφανίζοταν πάντοτε ἀσπροφορεμένη, φροντίζοντας νὰ ντύνει κι ἐμένα στὰ λευκά. Ἐκεῖνα τὰ χρόνια οἱ ρακέτες τοῦ τένις ἦταν ἀπὸ ξύλο. Θυμάμαι ὅτι κάποιος εἶχε ντύσει με λευκοπλάστ τὴν κορυφὴ τῆς λακαρισμένης μαύρης ρακέτας μου, γιὰ νὰ μὴν τρίβεται τὸ ξύλο στὸ χῶμα ὅταν τὸ στεφάνι τύχαινε νὰ χτυπήσει στὸ τερέν. Ἀκόμα και τώρα ἀντηχεῖ στ' αὐτιά μου ὁ γδοῦπος πὸ ἔκανε τὸ

μπαλάκι όταν χτυπούσε στη ρακέτα, ο ρυθμικός χτύπος από τη μιὰ άκρη του γηπέδου στην άλλη – πλόπ, πλόπ!

Περνούσα όλο τὸ καλοκαίρι αλλά και κάποιες μέρες του χειμώνα στο Μπ., μαζί με τη θεία Μάργκο. Μολοντί ήταν στην ηλικία τῆς μητέρας μου, είχε την παλιομοδίτικη άρχοντιά τῆς γιαγιᾶς μου, τῆς άδερφῆς της από τὸν πρώτο γάμο του προπάππου μου. Μερικές φορές τη φώναζα «Μα-μάργκο», μιὰς και την είχα σαν δεύτερη μάνα.

Στη μνήμη μου έχει μείνει χαραγμένη μιὰ ύπερφωτισμένη φωτογραφία μας στο παγκάκι του κήπου, με φόντο τη βίλα. Η Μαμάργκο κοιτάζει τὸν φακὸ κρατώντας τὸ κεφάλι ψηλά, με τη λεπτή γραμμὴ στο πιγούνι της νὰ χωρίζει τὸ φῶς από τη σκιά. Έχει τὰ κατάλευκα χέρια της περασμένα γύρω από τη μέση μου, ἐνῶ ἐγώ, ἐπτά χρονῶν πάνω κάτω, ἔνα σχεδὸν κοκαλιάρικο πλάσμα, στραβομουτσουιάζω τυφλωμένη από τὸ φῶς του ἥλιου, βαρυφορτωμένη με τὰ κολιέ, τὰ δαχτυλίδια και τὰ σκουλαρίκια τῆς Μαμάργκο.

«Μαζί μου ἐπιτρέπονται τὰ πάντα», μου είχε πει κάποτε. «Αν θέλεις, μπορείς ακόμα και νὰ ξυρίσεις τὸ ἔνα σου φρύδι», είχε προσθέσει, για νὰ μου δώσει νὰ καταλάβω πῶς ἤμουν ἐλεύθερη νὰ κάνω ὅ,τι μου καπνίσει. Μάλιστα φαίνεται πῶς πήρα την προτροπή της στα σοβαρά και ξύρισα πράγματι τὸ ἀριστερό μου φρύδι, ἂν και δὲν τὸ θυμάμαι. Τὸ ξέρω μονάχα από τις ἐνθουσιώδεις ἀφηγήσεις τῶν οἰκογενειακῶν φίλων μας, πὸ μᾶς ἐπισκέπτονταν τακτικά στο Μπ.: «Θυμάσαι τότε πὸ ξύρισες τὸ φρύδι σου;».

Τὸ πιὸ τολμηρὸ ἀνδραγάθημα πὸ θυμάμαι από ἐκεῖνα

τὰ χρόνια εἶναι οἱ φάρσες πού ἔκανα ἀπό τὸν τηλεφωνικὸ θάλαμο δίπλα στὴν αὐλόπορτα τῆς βίλας. Ὅταν εἶχα πρόχειρο ἓνα κέρμα, δὲν ἄντεχα στὸν πειρασμὸ νὰ μὴν τὸ ρίξω στὴ σχισμὴ τοῦ κερματοδέκτη. Στριφογυρίζοντας τὸ δάχτυλο στὸ στρογγυλὸ καντράν, σχημάτιζα στὴν τύχη ἓνα ὁποιοδήποτε νούμερο καί, κρατώντας τὴν ἀνάσα μου, ἀφουγκραζόμουν κατόπιν γιὰ μερικὲς στιγμὲς τὴν ἄγνωστη φωνὴ πού ρωτοῦσε ποιὸς εἶναι στὸ τηλέφωνο, προτοῦ κατεβάσω τὸ ἀκουστικὸ χωρὶς νὰ πῶ λέξη. Ἄλλες φορές, πάλι, ξεπερνοῦσα τοὺς δισταγμούς μου καὶ ἀρχίζα νὰ φλυαρῶ ἀκατάσχετα, ρωτοῦσα ἂν εἶχαν κι ἐκεῖνοι πρόβλημα μὲ τὰ ὑδραυλικά, πότε σκόπευαν νὰ ἐπιστρέψουν τὰ βιβλία στὴ δανειστικὴ βιβλιοθήκη, ἂν καὶ τὸ δικό τους σπιτικὸ μοσχοβολοῦσε ἀπὸ τὸ φαγητὸ ἢ τί θὰ ἔτρωγαν γιὰ μεσημέρι. Καὶ καθὼς μιλοῦσα μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνυποψίαστους ἀγνώστους, ἔπιανα τὸν ἑαυτό μου νὰ ἀπορεῖ μὲ τὴν προθυμία τους νὰ κουβεντιάσουν μαζί μου.

Μιὰ ἄλλη φορὰ ἄκουγα μὲ τὶς ὄρες μιὰ ἡλικιωμένη κυρία νὰ δίνει ὀλόκληρη διάλεξη γιὰ τὸ ψήσιμο τοῦ παραδοσιακοῦ κοζονάκι. Ἔλεγε πὼς ἦταν ἡ σπεσιαλιτέ της καὶ πὼς τῆς εἶχε πάρει δεκαετίες νὰ τελειοποιήσει τὸ τσουρέκι. Ἐνῶ μοῦ ὑπαγόρευε τὴ συνταγὴ, μὲ ρωτοῦσε κάθε λίγο καὶ λιγάκι: «Τὸ σημείωσες;».

«Ναί», ἀπαντοῦσα, μὰ ἔλεγα ψέματα.

Σὲ ὅλα ὅσα σᾶς ἀφηγοῦμαι θὰ διακρίνετε δυσοίωνα σημάδια, νύξεις γιὰ ὅσα ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσουν. Θὰ ἀναρωτηθεῖτε ἂν προμηνύουν τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα, τὶς ἀδιανόητες θηριωδίες, τὸν θάνατο ὅλων τῶν θανάτων.

Κάποιοι από σᾶς θὰ θελήσουν νὰ συνδέσουν τὰ γεγονότα μὲ τὴ βάρβαρη κομμουνιστικὴ περίοδο, θὰ τὰ ἐκλάβουν ὡς ἀπόρροια τῆς σαραντάχρονης δικτατορίας στὴ Ρουμανία, ἐνὸς καθεστῶτος ποὺ ἰσχυριζόταν ὅτι ἔπλασε μιὰ νέα ράτσα ἀνθρώπων. Σᾶς ἀκούω νὰ λέτε ὅτι, γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὰ γεγονότα, πρέπει πρῶτα νὰ τὰ ἐξετάσουμε στὸ ἱστορικὸ καὶ γεωγραφικὸ τους συγκείμενο. Καί, πράγματι, θὰ συμφωνήσω μαζί σας, ἂν μὴ τι ἄλλο, ἐπειδὴ βρίσκομαι σὲ μᾶλλον δυσχερὴ θέση. Ἄλλωστε, δὲν διαφέρω διόλου ἀπὸ τοὺς ὁμοίους μου. Ἐπομένως, κρίνοντας ἐκείνους, κρίνετε κι ἐμένα τὴν ἴδια, ἔστω καὶ ἂν ὀρισμένοι εὐνοϊκοὶ παράγοντες, ὅπως ἡ παιδεία καὶ ἡ κοινωνικὴ θέση τῆς οἰκογένειάς μου, θὰ μοῦ ἐπέτρεπαν κάλλιστα νὰ ἀκολουθήσω ὅποιονδήποτε ἄλλο δρόμο στὴ ζωὴ μου. Κι ὅμως, ἔμεινα ἐδῶ· κάποια στιγμή ἔφυγα στὸ ἐξωτερικό, ἀλλὰ δὲν ἄργησα νὰ ἐπιστρέψω. Ναι, εἶδα τὰ πάντα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια, σὰν τὸ κουνέλι ἀντίκρυ στὸ φίδι.

Ἐπιτρέψτε μου, λοιπόν, νὰ σᾶς ἀφηγηθῶ τὴν ἐμπειρία μου μὲ κάθε εἰλικρίνεια καὶ χωρὶς περιστροφές – βῆμα πρὸς βῆμα στὸν δρόμο ποὺ ὀδηγεῖ στὴ φρικιαστικὴ ἀλήθεια.

Ὅμολογῶ ὅτι δὲν τὸ εἶχα προβλέψει. Μάλιστα, σὲ ἀπόδειξη τῆς ἀνεμελιᾶς μου, θυμᾶμαι μὲ πόση λαχτάρα ἔτρεχαι νωρὶς τὸ πρωὶ στὸ γήπεδο τοῦ τένις κι ἔστρωναι μὲ προσήλωσις τίς γραμμὲς τοῦ τερέν μὲ ἀσβέστη, ἀφήνοντας πίσω μου λεπτὲς λευκὲς λωρίδες μὲ τὸ σκουριασμένο πράσινο καροτσάκι ποὺ στρίγκλιζε τσουλώντας στὸ κοκκινόχωμα, τὸ ἀπαλὸ φῶς τοῦ ἡλίου στὰ γυμνά μου μπράτσα, τὸν βου-

νίσιο αέρα να μοσχοβολάει ρετσίνι και να με χτυπά στα ρουθούνια με τὸ μεθυστικό του ἄρωμα.

Ἡ ὑπόλοιπη μέρα κυλοῦσε με σχέδιο καὶ ζωγραφική. Καθόμουν με τὶς ὥρες στὴ βεράντα, ἐνῶ μερικὲς φορὲς μοιραζόμουν τὸν ἐλεύθερο χρόνο μου με τὶς φιλενάδες μου, τὴν Τίνα καὶ τὴν Ἀρίνα, φτιάχνοντας ψεύτικα νύχια ἀπὸ τὰ κίτρινα πέταλα τῆς μαργαρίτας καὶ τὰ λευκὰ ἢ ρόζ ἄνθη τῆς κοσμίας. Ἄλλοτε, πάλι, ξαπλώναμε στὸ γρασίδι καὶ κοιτούσαμε τὸν οὐρανὸ ἀπὸ πάνω μας, ἀκολουθώντας με τὸ βλέμμα τὰ σύννεφα νὰ ξεφτίζουν καὶ νὰ παίρνουν κάθε λογῆς σχήματα – ἄλογα σηκωμένα στὰ πίσω πόδια, ἱππότες με γυμνά σπαθιά, φρούρια, κάστρα καὶ πύργοι, πριγκίπισσες με κωνικὸ καπέλο καὶ κρεμαστὰ μακριὰ πέπλα, κυματιστὲς κορδέλες, ὄρμητικοὶ χεῖμαρροι καὶ καταρράκτες ποὺ παρέσυραν τεράστιους κορμούς δέντρων. Ἐκεῖνα τὰ χρόνια πιστεύαμε ὅτι κανένας ἄλλος οὐρανὸς δὲν ἦταν τόσο πλούσιος σὲ ἥρωικὲς σκηνές, ἐπηρεασμένες καθὼς ἤμασταν ἀπὸ τὸ ἐθνοκομμουνιστικὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας, με τὰ σχολικὰ βιβλία νὰ ἀναμασοῦν κάθε χρονιὰ τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν ἡρώων τοῦ Μεσαίωνα, ἀλλὰ καὶ παρασυρμένες ἀπὸ τὴν παιδιάστικη μεγαλομανία μας, τὴν ἀκλόνητη πεποίθηση ὅτι βρισκόμασταν στὸ σωστὸ μέρος καὶ ἤμασταν προορισμένες γιὰ μεγάλα πράγματα.

Ὅταν ἤμουν μόνη, ρουφοῦσα τὰ βιβλία, κατὰ προτίμηση τὰ περιπετειώδη μυθιστορήματα τοῦ Ἰουλίου Βέρν, τοῦ Ἀλέξανδρου Δουμᾶ καὶ τοῦ Κάρλ Μάυ. Στὰ διαλείμματα, ἔκανα μεγάλους περιπάτους στὸ Μπ., συντροφιά με τὴ Μάργκο καὶ τοὺς φίλους της, ἀλλὰ με τὴ σκέψη μου νὰ ταξιδεύει στοὺς ἥρωες τῶν βιβλίων.

Ἄν μιλω γι' αὐτούς τοὺς ξένοιαστους περιπάτους, τὸ κάνω μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ καταμαρτυρήσω στὸν ἑαυτό μου ὅτι δὲν εἶχα μωριαστέῃ τὸ παραμικρό, κι ἄς κοίταζα γύρω μου μὲ προσοχή, ὅπως οἱ ἀγαπημένοι μου ἦρωες, παρατηρώντας τὶς ἐρυθρελάτες νὰ στεφανώνουν μὲ τὰ κρεμαστά κλαδιά τους τὸν δρόμο γιὰ τὸ σπίτι μας ἢ ἐξετάζοντας μὲ ἐνδιαφέρον τὰ σχέδια στοὺς ροζιάρικους, μαδημένους φλοιούς τῶν δέντρων. Ναί, ἐκεῖνο τὸν καιρὸ δὲν ἄφηνα τίποτε νὰ περάσει ἀπαρατήρητο, μιὰς καὶ ὑποφιαζόμουν ὅτι ὁ κόσμος ἦταν γεμάτος μυστηριώδη σημάδια καὶ ὅτι τὰ σχέδια στὶς ἐρυθρελάτες θὰ μοῦ φανέρωναν κάτι σπουδαῖο – τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς ἢ, ἔστω, τὸ μυστικὸ ἐνὸς ἀμύθητου θησαυροῦ.

Λίγο πιὸ ψηλά, μετὰ τὴν πρώτη στροφή τοῦ δρόμου, ἐκεῖ ὅπου οἱ ξυλοκόποι εἶχαν κόψει μιὰ πελώρια ὀξιά, μάζευα βιολετιὰ καὶ κίτρινα λουλούδια ἀπὸ ἀνθισμένες πικραλίδες, σκαβιόζες καὶ φλησκούνια, νεραγκοῦλες, σπαθόχορτα καὶ πρίμουλες, γνωστὲς στὰ μέρη μας ὡς κλειδιὰ τοῦ Παραδείσου. Ἡ λατρεμένη μου Μαμάργκο, ποὺ μὲ κανάκευε καὶ μὲ φώναζε ἀπὸ μικρὸ παιδί «καλλιτεχνικὴ ψυχὴ», φύλαγε γιὰ μένα μιὰ ὀλόκληρη συλλογὴ ἀπὸ βάζα. Τὸν χειμῶνα τὰ γέμιζα μὲ κλαδιά ἐρυθρελάτης. Πολλὲς φορές, ξεφυλλίζαμε οἱ δύο μας ἓνα λεύκωμα μὲ ἀνθογραφίες τοῦ Στεφάν Λουκιάν. Θυμᾶμαι τὶς παπαροῦνες νὰ λάμπουν μὲ τὸ ζωηρὸ κόκκινο χρῶμα τους. Ἡ Μαμάργκο μοῦ μιλοῦσε ξανὰ καὶ ξανὰ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ζωγράφου καὶ μοῦ ἔλεγε ὅτι τὸ 1900, σὲ ἡλικία μόλις τριάντα ἐνὸς ἐτῶν, ἔμεινε παράλυτος, ἀλλὰ συνέχισε νὰ ζωγραφίζει, μὲ τὸ πινέλο δεμένο στὸ χέρι του. Θυμᾶμαι τὴ Μαμάργκο νὰ λέει ὅτι ὁ

Λουκιανόν δὲν ἄφησε τὴν ἀρρώστια νὰ τὸν λυγίσει, ὅπως τίποτε δὲν θὰ λύγιζε οὔτε κι ἐμᾶς.

Ξαπλωμένη στὴν ἀγκαλιά της, ξεφύλλιζα τὸ λεύκωμα καὶ δὲν χόρταινα νὰ κοιτάζω τὶς εἰκόνες μὲ τὶς ἄλικες παπαροῦνες, τὶς ἀνθοδέσμες μὲ τὰ γαρίφαλα, τὰ κενταύρια καὶ τὰ ἀγριολούλουδα, τὰ χρυσάνθεμα καὶ τὰ τριαντάφυλλα, τοὺς κατιφέδες καὶ τὶς περιφήμες ἀνεμῶνες τοῦ Λουκιανόν. Σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ πούλησε ἕναν καὶ μοναδικὸ πῖνακα, καὶ μάλιστα ὄχι σὲ κάποιον πελάτη, ἀλλὰ στὸν δάσκαλό του, μὰ οὔτε ἡ ἀποτυχία κατάφερε νὰ κάμψει τὸ πάθος του γιὰ τὴ ζωγραφικὴ.

Θυμᾶμαι μὲ πόση ἀπληστία παρατηροῦσα τὴν ἐλαιογραφία μὲ τὶς δύο ἀνθοστεφανωμένες μοῦσες. Μάλιστα θὰ ἔπαιρνα ὄρκο ὅτι ἔμοιαζαν στὶς φιλενάδες μου, τὴν Τίνα καὶ τὴν Ἀρίνα. "Ένας ἄλλος ἀγαπημένος μου πίνακας ἦταν τὸ *Τοπίο μετὰ τὴ βροχὴ*. "Έβρισκα ἀξιοθαύμαστο ὄχι μόνον τὸ πεῖσμα τοῦ Λουκιανόν νὰ ζωγραφίζει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξιόπρεπεια ποὺ ἐπέδειξε στὰ χρόνια τῆς ἀρρώστιας του, περιστοιχισμένος ἀπὸ λουλούδια. Ἀκόμα καὶ ὁ πρόωρος χαμός του ἔμοιαζε νὰ ταιριάζει στὴν εὐγενικὴ φύση του, ἢ τουλάχιστον ἔτσι μοῦ παρουσίαζε τὴν ἱστορία του ἡ Μάμαργκο.

Μοῦ ἔλεγε ὅτι ἡ ἐξώπορτα τοῦ Στεφᾶν Λουκιανόν ἦταν πάντοτε ἀνοιχτή, σὰν πόρτα ἐκκλησίας. Τὸ καντήλι κάτω ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι τοῦ ἐπέτρεπε νὰ διακρίνει καὶ τὸ παρामीκρὸ περίγραμμα, ἀκόμα καὶ στὸ σκοτάδι. Ἡ παράλυση τὸν εἶχε πλέον ἀφήσει κατάκοιτο, ὅταν μιὰ νύχτα διάβηκε τὸ κατώφλι του μιὰ μουντὴ ἀντρικὴ φιγούρα. Ὁ ἄγνωστος ἔβγαλε κάτι ἀπὸ τὴ μακριὰ μαύρη κάπα του.

Ήταν ένα μουσικό όργανο, ένα βιολί. Ώρες ολόκληρες έμεινε να κρατά συντροφιά στὸν ἄρρωστο μὲ τὸ βιολί του, χωρὶς νὰ πεῖ λέξη. Καὶ ὁ Στεφάν Λουκιὰν ἀναγνώριζε ὅλες τὶς μελωδίες, μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

«Στάσου!» φέρεται νὰ εἶπε στὸν ἄγνωστο ὅταν ἐκεῖνος γύρισε νὰ φύγει. «Σὲ παρακαλῶ, πές μου ποιὸς εἶσαι!»

Ἡ σκοτεινὴ φιγούρα ἐπέστρεψε κοντὰ στὸν ἐτοιμοθάνατο ζωγράφο κι ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του. «Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ ἦρθα ἀπρόσκλητος στὸ φτωχικό σας. Ἄς ποῦμε πὼς εἶμαι ἓνας συνάδελφος ποὺ σᾶς λατρεύει».

Στὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ ὁ Λουκιὰν ἀναγνώρισε μονομῆς τὸν μουσουργὸ Τζῶρτζε Ἐνέσκου.

«Τὸν Τζῶρτζε Ἐνέσκου!» ἀναφώνησε ἡ Μαμάργκο, καὶ τὰ μάτια της ἄστραψαν. «Ήταν ὁ μέγας Ἐνέσκου!»

«Μὰ ποῦ εἶναι οἱ κυρίες τοῦ σπιτιοῦ;» ἀκούστηκε κάποιος νὰ μᾶς φωνάζει. Ἡ βίλα μας εἶχε καταληφθεῖ κέντρο διερχομένων. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν οἱ οἰκογενειακοὶ φίλοι ποὺ κατέπλεαν κατὰ κύματα, εἴχαμε καὶ τοὺς παραθεριστὲς ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ἢ τὸ Μπρασόβ, ποὺ νοίκιαζαν τὶς γειτονικὲς βίλες, ἀλλὰ κι ἓνα σωρὸ ντόπιους, κάμποσους μάλιστα ἀπὸ τὰ γύρω χωριά. Ὅλοι τους ἔφερναν ἀγριολούλουδα καὶ τριαντάφυλλα, κλωνάρια πασχάλιας κι ἐλάτινα κλαριά.

«Κοίτα! Δὲν εἶναι χάρμα;» μοῦ φώναζε ἡ Μαμάργκο ἀπὸ τὴ μεσόπορτα ἀνάμεσα στὸ χόλ καὶ στὸ σαλόνι. «Νὰ ἔξερὰ μόνο ποῦ νὰ τὰ βάλω!»

Στὸ σπίτι μας φυλάγαμε σὰν ἐπτασφράγιστο μυστικὸ τὰ πᾶρε δῶσε μὲ ἓναν γείτονα ἀπὸ τὸ διπλανὸ χωριό. Ζοῦσε

μέ τὰ κατσίκια του κάτω στὴν κοιλάδα. Τὸ γιδομαντρι βρισκόταν σ' ἓνα ρημαγμένο ἀρχοντικό πού παλιότερα ἀνῆκε στὸν νονὸ τῆς Μαμάργκο, ἓνα εὐρύχωρο σπίτι με λευκοὺς δωρικοὺς κίονες, μεγάλα παράθυρα καὶ μεγαλόπρεπη εἴσοδο με μαρμάρινα σκαλοπάτια, ὅπου κάποτε σταματοῦσαν οἱ ἄμαξες. Ἡ μαγείρισσα ἔβγαине νὰ ὑποδεχτεῖ τὴ νονὰ τῆς Μαμάργκο, μιὰς καὶ ἡ οἰκοδέσποινα ἤθελε νὰ μαθαίνει πρώτη τὸ μενοὺ τῆς ἡμέρας. Ἡ Μαμάργκο εἶχε φυλαγμένες μιὰ χούφτα φωτογραφίες ἀπὸ τὸ ἀρχοντικό καὶ δὲν ἔχανε εὐκαιρία νὰ μᾶς διηγεῖται με λεπτομέρειες κάθε λογῆς ἱστορίες ἢ μᾶς μιλοῦσε γιὰ τὸ κοντινὸ δάσος με τίς ἀκακίες, ὅπου ἔκανε ἵππασία ὅταν ἦταν κορίτσι, προτοῦ τὸ ἀποψιλώσουν οἱ κομμουνιστές.

Ὅπως εἶπα, στὴν κατάλευκη ἐξοχικὴ ἔπαυλη πού εἶχε πλέον μετατραπεῖ σὲ στάνη γιὰ κατσίκες ἔμενε ἐκεῖνα τὰ χρόνια κάποιος γνωστός μας. Τὸν φωνάζαμε «Τζώννου», ἂν καὶ νομίζω ὅτι τὸν ἔλεγαν ἀλλιῶς. Δυστυχῶς, δὲν θυμᾶμαι πιά – καὶ πολὺ ἀμφιβάλλω ἂν τὸ ἤξερα ποτέ– πῶς μαθαίναμε ποιὰ μέρα θὰ περνοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι μας ὁ Τζώννου. Πάντως, θυμᾶμαι πῶς ὅταν ἐρχόταν ἐκεῖνη ἡ μέρα, οἱ φίλοι μας ἔπιαναν κάθε φορά νὰ τραγουδοῦν ἀπὸ νωρὶς τὸ πρῶν ἓνα τραγούδι τῆς Ἐντίθ Πιάφ:

*Johnny, tu n'es pas un ange,
ne crois pas que ça m'dérange...*

Ὅλοι πηγαينوέρχονταν μες στὸ σπίτι ἀνάστατοι, λὲς κι εἶχαν δουλειὲς με φοῦντες, ὥσπου ξαφνικὰ καὶ ἀπροσδόκητα κάποιος ἀπ' ὄλους ἔπιανε νὰ σιγοτραγουδᾷ με ξέπνοη φωνή:

Johnny! Johnny!
Johnny! Johnny!
Si tu étais plus galant,
Johnny! Johnny!
Johnny! Johnny!
Je t'aimerais tout autant.

Και όλοι γελοῦσαν, και μάλιστα πιό δυνατά άπ' ό,τι συνήθως.

Μιά φορά, έγινα κι εγώ άφορμή νά ξεσπάσουν τρανταχτά γέλια, όταν κάποιος άπό τους καλεσμένους μας με ρώτησε τί θέλω νά γίνω όταν μεγαλώσω. «Η γυναίκα του Τζώννου», άπάντησα. Άν δέν με γελά ή μνήμη μου, ήμουν όκτώ ή έννια χρονών πάνω κάτω.

«Καλά στέφανα! Η ώρα ή καλή!» μου εύχήθηκαν οί φίλοι γελώντας με τήν καρδιά τους.

«Ποτέ!» άστραψε και βρόντηξε ή Μαμάργκο, και θυμάμαι καλά πόσο είχε θυμώσει, μιάς και σπάνια έβγαινε άπ' τά ρούχα της. «Ποτέ δέν θα πάρει γι' άντρα της έναν φουκαρά σαν τον Τζώννου! Φτάνει πιά με τίς άνοησίες σας!»

Όσο για μένα, δέν έπαυα νά σιγομουρμουρίζω τó ρεφρέν του τραγουδιού για τον Τζώννου, προπάντων όταν έπαιζα τένις. «Τζώννου!» αναστέναζα κι έκανα σερβίς. «Τζώννου!» – δεύτερο σερβίς. «Τζώννου!» – διαγώνιο χτύπημα και άνέβασμα στο φιλέ. Ένα μακρόσυρτο («Ω Τζώννου!») και φालτσαριστό βολέ! Ημουν άπόλυτα πεπεισμένη ότι κάποτε θα παντρευόμουν τον Τζώννου. Και τότε ή Μαμάργκο θα με καμάρωνε, όπως και όλοι οί άλλοι.

Όλοένα και πιό συχνά σκεφτόμουν τον Τζώννου άπό τó κατάλευκο άρχοντικό, έχοντας μάλιστα σχηματίσει ξεκά-

θαρη εικόνα για τὸ παρουσιαστικό του. Τὸν φανταζόμουν ψηλὸ καὶ λεπτό, μὲ μαλλιά χτενισμένα πρὸς τὰ πίσω, μακριὰ μύτη καὶ ἀριστοκρατικὸ ὕφος. Ὅταν συναντοῦσε μιὰ κυρία, τῆς φιλοῦσε τὸ χέρι καὶ ὑποκλινόταν σὰν ἀληθινὸς ἱππότης. Τὸν σκεφτόμουν ὅταν ἔτρεχα μὲ τὸ πρῶτο φῶς τῆς ἡμέρας στὸ γήπεδο τοῦ τένις, ὅταν περνοῦσα τὰ ξυλιασμένα μου δάχτυλα πάνω ἀπὸ τὸ λευκοπλάστ πὺ κάλυπτε τὴ μαύρη ρακέτα μου, ὅταν ἔβλεπα μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ μου κάποιον πουλὶ νὰ ὑψώνεται στὸν οὐρανὸ φτεροκοπώντας, ὅταν ἄκουγα τὸ σκουριασμένο χερούλι τοῦ μαγικανοπήγαδου στὸν κῆπο μας νὰ νιαουρίζει ἢ ὅταν καθόμουν στὴ βεράντα ὀλομόναχη, χωρὶς τίς δύο φιλενάδες μου, καὶ κολλοῦσα στὰ νύχια μου χρωματιστὰ πέταλα.

Ξανὰ καὶ ξανὰ σχημάτιζα τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ κόσμος ἦταν γεμάτος ἀπὸ μηνύματα γιὰ μένα καὶ ὅτι κάθε ἐκδήλωση τῆς ζωῆς μὲ ἔφερνε ἓνα βῆμα πιὸ κοντὰ στὸν ἓνα καὶ μοναδικὸ προορισμὸ μου, σ' ἓνα λαμπρὸ μέλλον, ἓνα μέλλον μὲ τὸν Τζῶννυ, τὸν Τζῶννυ ἀπὸ τὴ λευκὴ ἐξοχικὴ ἔπαυλη.

Μιὰ μέρα, πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ τὸν κατασκοπεύσω ὅταν θὰ ξαναρχόταν νὰ μᾶς ἐπισκεφεῖ, κάτι πὺ σήμαινε ὅτι θὰ χρειαζόταν νὰ ξενυχτήσω, καθὼς ἤξερα ἀπὸ τὴ Μάμάργκο ὅτι ὁ Τζῶννυ ἐρχόταν πάντοτε μὲς στ' ἄγρια μεσάνυχτα. Μιὰς καὶ δὲν τολμοῦσα νὰ ζητήσω ἀπὸ κανέναν νὰ μὲ ξυπνήσει ὅταν θὰ ἔφτανε ὁ Τζῶννυ, περιμένα μὲ τίς ὄρες στὸ παράθυρο νὰ φανεῖ.

Τὴ θυμᾶμαι καλὰ ἐκείνη τὴ νύχτα. Παρὰ τὸ πηχτὸ σκοτάδι, ὁ οὐρανὸς ἦταν γεμάτος ἀστέρια, ὁ Γαλαξίας ἓνα κατάλευκο πέπλο, τόσο λευκὸ ὅσο τὸ βοτσαλωτὸ μονοπάτι τοῦ κήπου μας, πὺ ἔλαμπε στὸ φεγγαρόφωτο. Στὸν ἄερα

πλανιόταν ή μυρωδιά από τὸ ρετσίμι τῶν ἐλάτων καὶ τὸ νυχτερινὸ ἀγιάζι. Ἄπὸ τὸ δάσος ἀκουγόταν τὸ ποτάμι νὰ κελαρύζει, ἐνῶ δυὸ βήματα παραπέρα χουχουτίζε ἕνας μπουφός.

Ἄπὸ τὸ ἀνοιχτὸ μου παράθυρο διέκρινα στὴ φωτεινὴ δέσμη τοῦ φανοστάτη τὴ φιγούρα τοῦ Τζώννου – ἕνας ἴσκιος μὲ καπέλο καὶ γκριζὸ πανωφόρι. Κρίνοντας ἀπὸ τὴ σιλουέτα του, μοῦ φάνηκε σωστὸς γίγαντας.

Ἡ Μάργκο βγῆκε νὰ τὸν προῦπαντήσει. Ἄφοῦ ἄνοιξε τὴν αὐλόπορτα, τὸν ὀδήγησε μέσα ἀπὸ τὸν κήπο στὸ σπίτι.

«Μᾶς λείψατε!» εἶπε σχεδὸν ψιθυρίζοντας. «Νόμιζα ὅτι μᾶς ξεχάσατε».

Τὴν ἄκουσα νὰ γυρίζει τὸ βαρὺ κλειδὶ στὴν ἐξώπορτα, ἐνῶ μιὰ στιγμὴ ἀργότερα ἀντήχησε ἀπὸ τὴ σκάλα ἡ φωνὴ τοῦ Τζώννου, βραχνὴ καὶ ραγισμένη: «Μὰ τί λέτε! Κάθε ἄλλο! Πῶς θὰ μπορούσα νὰ σᾶς ξεχάσω; Γιὰ ποιὸν μὲ περᾶσατε, καλὴ μου κυρία;».

Βγῆκα ἀπὸ τὸ δωμάτιο νυχοπατώντας, γλίστρησα δίπλα ἀπὸ τὸ πιάνο μὲ τὸ σηκωμένο καπάκι ποὺ γυάλιζε στὸ ἀχνὸ φῶς τῶν ἀστεριῶν, προσπέρασα ἕνα μπατάλικο ἐπιπλο σκεπασμένο μ' ἕνα κατάλευκο σεντόνι, ὥσπου εἶδα τοὺς φίλους μας νὰ ἔχουν περικυκλώσει τὸν Τζώννου καὶ νὰ τὸν σπρώχνουν πρὸς τὴ μεριὰ τῆς κουζίνας. Ἐκεῖνος φοροῦσε ἀκόμα τὸ καπέλο του κι ἔδειχνε πιὸ ψηλὸς ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους.

«Μᾶς ξεχάσατε! Γιατί δὲν τὸ παραδέχεστε;»

«Κάθε ἄλλο, καλὴ μου κυρία! Ἄπλῶς δὲν μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία».

«Ἄλλοῦ αὐτά! Μᾶς ξεχάσατε».

«Μὰ πῶς θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς ξεχάσω;»

«Ἕνα ποτήρι νερό;»

«Ἄσ' τον νὰ βγάλει πρῶτα τὸ πανωφόρι του».

Πατώντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν γιὰ νὰ μὴν τρίξει τὸ παρκέ, σύρθηκα ξυπόλυτη μέχρι τὴν κουζίνα. Ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα ἔνιωσα νὰ μὲ χτυπᾷ ἕνα ψυχρὸ ρεῦμα ἀέρα.

Μιὰ γυναίκα ξεφώνισε ἐνθουσιασμένη, μὰ οἱ ἄλλοι τῆς ἔκαναν νόημα νὰ σωπάσει. «Σσστ! Μὴν κάνεις φασαρία!»

«Zitti, zitti».

Στ' αὐτιά μου ἔφτασαν πνιχτὰ γέλια.

Θυμᾶμαι τὸ φῶς νὰ σκαρφαλώνει πρὸς τὴν ὀροφή καὶ νὰ βᾶφει τὸ ταβάνι κόκκινο, λὲς καὶ τὸ ἔγλειφαν ἀόρατες φλόγες ποὺ τρεμόπαιζαν χορεύοντας μὲ τοὺς φευγαλέους ἴσκιους. Τὴν ἐπόμενη στιγμή, εἶδα τὰ χνότα ἀπὸ τὶς ἀνάσες τῶν φίλων μας, τὰ κορμιά τους νὰ ἀχνίζου ἀπὸ τὴν ἔξαψη. Ρίχνοντας μιὰ κλεφτὴ ματιὰ στὴν κουζίνα, ἀντίκρισα ἕνα μπερδεμένο κουβάρι ἀπὸ ἀμέτρητα κοκαλιάρικα χέρια νὰ πασπατεύουν στὰ τυφλὰ καὶ νὰ μπήγονται λυσσασμένα στὶς σάρκες τοῦ Τζῶννυ, μὲ τὰ δάχτυλα λυγισμένα, τὰ νύχια γαμψά.

«Πιὸ γρήγορα, πιὸ γρήγορα!» ψιθύριζαν ὅλοι μαζί, μ' ἕνα πυκνὸ σύννεφο ἀπὸ ἀτμοὺς νὰ ἀπλώνεται ἀπὸ πάνω τους.

Τὰ χέρια τους ξέσκιζαν μανιασμένα τὶς σάρκες του.

«Κοιτάξτε ἐδῶ, τί λαχταριστὸ μεζεδάκι!»

«Αὐτὸ νὰ δεῖς!»

«Ἄχ!»

Ἄνάμεσα στὴ συντροφιά τῶν φίλων μὲ τὰ ἄπληστα χέρια εἶδα τὸν Τζῶννυ, ὀλόγυμο, πασαλειμμένο μὲ αἵματα,

τὸ πελώριο κορμί του ἀπογυμνωμένο ἀπὸ τὸ δέριμα, σὰν γδαρμένο κατσίκι.

Σὰν νὰ ξεφλούδιζαν ἓνα κρεμμύδι, οἱ φίλοι μας ξέσκιζαν τὶς σάρκες ἀπὸ τὸ στῆθος, τὴν κοιλιά καὶ τὰ πόδια του, καὶ τὶς στοίβαζαν σὲ μεγάλες πιατέλες.

Ἔμεινα νὰ στέκομαι στὸ κατώφλι τῆς πόρτας, δίχως νὰ παίρνω τὰ μάτια μου ἀπὸ τὸν Τζώννου, πού ὑπέμενε τὸ μαρτύριο σιωπηλός, μὲ καρτερικὴ ὑπομονή, ὀλοένα καὶ πιὸ ἰσχνός, ὀλοένα καὶ πιὸ ζαρωμένος. Κάτω ἀπὸ κάθε στρῶμα σάρκας ἐρχόταν στὸ φῶς καὶ ἀπὸ μιὰ νέα μεμβράνη συνδετικοῦ ἴστοῦ, λεπτὴ καὶ διάφανη σὰν σελοφάν, πού περίμενε τὴ σειρά της νὰ διαχωριστεῖ μὲ ὠμὴ βία, ὥσπου οἱ φίλοι ἀφαίρεσαν καὶ τὸ τελευταῖο κομμάτι, ἀποκαλύπτοντας τὶς ρίζες ἀπὸ τὶς κολλημένες μαῦρες τρίχες στὴν κοιλιά καὶ στὸ στῆθος του.

Μπροστά τους ἦταν ξαπλωμένο ἓνα ψηλὸ ἀδύνατο ἀγόρι μὲ πεσμένους ὤμους, φορώντας μόνον ἓνα βρακὶ ποτισμένο στὸ αἶμα.

Κάποιος τοῦ ἔφερε ἓνα ζευγάρι πλαστικὲς παντόφλες γιὰ νὰ πάει στὸ μπάνιο καὶ νὰ κάνει ντους.

«Εἶστε σίγουρος ὅτι δὲν θέλετε νὰ ζεστάνουμε τὸ νερό;»

«Ὁχι, καλὴ μου κυρία. Ἔτσι κι ἄλλιῶς εἶναι ὥρα νὰ πηγαίνω. Ἐξάλλου, κάνω μόνον κρύο ντους. Εἶναι καλὸ γιὰ τὴν υἰεία», εἶπε ὁ Τζώννου καὶ ξέσπασε σὲ γέλια.

Μολοντί ἦταν πετσὶ καὶ κόκαλο, εἶχε τὸ ἀφράτο πρόσωπο ἑνὸς παιδιοῦ. Μάλιστα μοῦ φάνηκε πὼς εἶχε λακκάκια στὰ μάγουλα.

«Τί λεβέντης!» ἄκουσα τοὺς φίλους μας νὰ λένε. «Ἄξιζει συγχαρητήρια!»

Τὸ ἐπόμενο καλοκαίρι, ὁ Τζώννου, ὁ παλιός μας γνώριμος ἀπὸ τὸ γιδομαντρί, ἔκανε νὰ φανεῖ περισσότερο καιρὸ ἀπ' ὅ,τι συνήθως. Ὡσπου κάποια στιγμή ἄκουσα τοὺς φίλους μας νὰ λένε ὅτι μιὰ νύχτα τὸν κατασπάραξαν οἱ λύκοι στὸ δάσος. Δὲν κατάλαβα ἂν μιλοῦσαν γιὰ ἀληθινούς λύκους ἢ γιὰ πράκτορες τῆς Σεκουριτάτε. Οὔτε καὶ ρώτησα. Παρ' ὅλα αὐτά, λυπόμουν γιὰ τὸν Τζώννου.

Γιὰ λίγο καιρὸ, συνέχισα νὰ τὸν σκέφτομαι, κυρίως ὅταν ἔπαιζα τένις. Ἐβλεπα τὰ κλαδιὰ νὰ σαλεύουν στὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου κι ἔβαζα μὲ τὸν νοῦ μου ὅτι ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή θὰ πρόβαλλε ἀπὸ τὸ δάσος γιὰ νὰ μὲ καμαρώσει.

«Μὰ τί λέτε! Κάθε ἄλλο! Πῶς θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς ξεχάσω;»

Ἄλλες φορές, πάλι, κάποιος μακρινὸς ψίθυρος ἀπὸ τὸ δάσος ἤχοῦσε στ' αὐτιά μου σὰν μακρόσυρτη νότα ἀπὸ ἕνα ἀκορντεόν: «Johnny, tu n'es pas un ange...».

Μὲ τὸν καιρό, ὅμως, ἔπαψα νὰ τὸν σκέφτομαι.